

Statsminister Lars Løkke Rasmussens grundlovstale 2011

(Det talte ord gælder)

Tak for invitationen til at komme og tale her på Grundlovsdag. Det er demokratiets festdag – og en traditionsrig dag, som jeg sætter stor pris på.

Ved grundlovsdag er én af traditionerne, at vi griber Højskolesangbogen og synger. Én af mine personlige favoritter er Hans Vilhelm Kaalunds ”*Jeg elsker den brogede verden*”. Den er skrevet i tiden efter 1864 – en krig og en krise, der har sat sig dybe spor i den danske folkesjæl. Vi tabte en stor del af det, der engang var vores. Men alligevel er tungsind og melankoli ikke grundtonen. Tværtimod.

Når Kaalund skriver – og vi synger: ”*Kamp maa der til, skal Livet gro, ej Kamp blot for dagligt Brød, men Kamp for Frihed i Liv og Tro — thi evig Stilstand er Død!*”, så emmer det af en optimistisk stædighed, der på den ene side anerkender, at livet ikke altid er let og udfordringerne store. På den anden side har vi muligheden for at kæmpe og ændre vores egen skæbne.

”*Kamp maa der til.*” Det kan lyde underligt for os i dag. ”*Kamp*” er et gammeldags ord. Det smager lidt af en tid med revolutioner. Det lyder med andre ord ikke som et ord, der er relevant i vores tid.

Men *kamp* er lige så relevant i dag, som det var dengang. *Kamp* har samme betydning i dag, som da andelsbevægelsen skabte rammer om bøndernes frie

selveje, arbejderbevægelsen sikrede ordentlige forhold for de mange, og kvinderne fik kæmpet sig til en lige plads i samfundet. Uden *kamp* evig stilstand, som Hans Vilhelm Kalund skriver. Jeg kunne ikke være mere enig.

Som *dansker* i min generation har jeg altid levet med danske normer og dansk frihed.

Som *folkevalgt politiker* gennem 25 år har jeg oplevet menneskers ufrihed: Dissidenter bag jerntæppet før murens fald, forarmede nordkoreanere, afghanere på flugt fra sovjetisk besættelse. Hele folks ufrihed i utålelige diktaturer eller minoriteters ufrihed under udemokratiske styre.

Vi har ikke mærket undertrykkelsen herhjemme siden besættelsen. Vi har et rodfæstet demokrati. Vi har rimelige forhold på arbejdsmarkedet. Vi er på mange måder utroligt privilegerede. Og det skal vi huske at være taknemmelige for. Men privilegier kan føre til, at vi glemmer, at kampen stadig er nødvendig. At alting ikke kommer af intet. At vi begynder at tage for tingene for givet.

Mens vi står her i vores skønne og frodige land, så har vi fortsat danske kvinder og mænd, som yder en central og farlig rolle i den internationale indsats i Afghanistan i kampen mod terror og over Libyen i kampen mod Gadaffis regime. Opgaven er ikke færdig, men begge steder er vi på vej ind i en ny fase.

Når jeg taler med vores kvinder og mænd i uniform, mærker jeg et stærkt engagement. Til alle jer, der er udsendt til verdens brændpunkter tusindvis af

kilometer væk fra jeres familier og land: I yder en kæmpe indsats. Og jeres indsats nytter. Tak.

***

Men når vi ser bort fra missioner langt væk fra Danmarks grænser, hvad er der så at kæmpe for i dag, når vi egentlig har det meget godt? Når vi har skabt et samfund, hvor få har for meget og færre for lidt? Hvad skal vi kæmpe for i et Danmark af i dag?

Sagen er, at vi skal kæmpe for morgendagens Danmark. For ligegyldigt hvad vi gør, så vil Danmark være et andet i morgen, men vi kan selv være med til at bestemme, hvordan det skal være. Det er den optimisme, der gennemsyrrer Kaalunds sang. Og samtidig minder det os om, at vi hver især har et stort ansvar.

Det er ikke nogen naturlov, at vi skal tælles blandt de bedste samfund i verden også i fremtiden. Det er ingen lovmæssighed, der siger, at vi altid vil være blandt de rigeste. Derfor skal vi kæmpe for at tage de rigtige, ansvarlige beslutninger i dag, der forandrer Danmark og gør det til et bedre land i morgen.

Det kan lyde lidt dramatisk, for Danmark af i dag *er* et fantastisk samfund. Og det betyder da heller ikke, at vi skal kaste alt det gode over bord. Vi skal værne om det gode. Men at værne om det gode betyder også, at vi skal have modet til at give slip på noget af det gammelkendte, så vi kan bevare det, der er kernen i

vores fællesskab. Velfærden. At vi drager omsorg for hinanden. At vi har tillid til hinanden. At vi stoler på hinanden.

Derfor skal vi kæmpe for en ansvarlig forandring, der ruster Danmark til fremtidens udfordringer.

***

Den proces har danskerne deltaget i mange gange før. Da vi gik fra enevælde til folkestyre, skete det uden sværdslag. Men det skete ikke uden kamp.

Siden har Grundloven hver gang været fundamentet for de forandringer, som har bevæget vores land, igennem og ud af kriser og omvæltninger, der hver og en har forandret vores samfund. Nogle husker vi endnu, mens andre igennem tiden er blevet fjernere og fjernere for til sidst at blive helt glemt i den nationale hukommelse.

Ingen af os har oplevet krigen i 1864. Meget få levede under påskekrisen, og oplevede den spæde opstart i kampen for kvindernes ligeberettigelse. Flere har oplevet besættelsen, men fælles for de store historiske begivenheder er, at Danmark stod det igennem. Hver gang.

Selv de mest voldsomme omvæltninger har ikke slået Danmark ned - hver gang skabte vi et nyt Danmark, der dog ikke var så nyt, at det var uigenkendeligt.

Derfor står vi i dag et land, hvor det meste er forandret, det værste forkastet, men det bedste bevaret.

***

Danmark har også måttet kæmpe i den seneste tid.

Den økonomiske krise har grundlæggende ændret på forudsætningerne for vores samfund.

For to år siden var opgaven var at få Danmark sikkert gennem den internationale økonomiske krise. Den opgave løste vi.

For ét år siden, var opgaven at betale den umiddelbare regning efter krisen. Den opgave løste vi.

I år er vi nået et historisk skridt videre. Med krisen bag os, har regeringens fokus været at se frem. At skabe balance mellem offentlige udgifter og indtægter i 2020. At sikre holdbar vækst så vi kan sikre danske arbejdspladser. Den opgave har vi løst.

Regeringspartierne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre bestod den store test, da vi sammen indgik en aftale om en tilbagetrækningsreform. Det er en historisk aftale. Det er en vigtig aftale. Det er en ansvarlig aftale, som jeg gerne vil bruge lidt tid på:

For det første rykker vi Velfærdsaftalen fem år frem. De forhøjelser af efterløns- og folkepensionsalderen, som i 2006 blev aftalt mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, skal træde i kraft fem år tidligere.

Det er nødvendigt.

For det andet gør vi efterlønnen tre-årig. Og vi indretter ordningen, så de danskere, der kun har lidt i pensionsopsparing, får mest i efterløn.

Det er solidarisk.

For det tredje indfører vi en seniorførtidspension for nedslidte. Den nye ordning gælder for alle. Ikke kun for dem, der er tilmeldt efterlønsordningen.

Det er fair.

***

Globaliseringen er nu tydeligere end nogensinde før. Mange lande vil gerne nå derhen, hvor vi er i dag. De arbejder og uddanner sig som aldrig før. De har sulten og vil frem. De tider, hvor vi kunne læne os tilbage og sige at vores varer kun var *made in China*, er for længst forbi. I dag er de også *invented* – opfundet – i Kina.

Derfor er Danmark i dag udfordret. Og det understreger behovet for den ansvarlige, økonomiske kurs, regeringen har sat.

Vi kan orientere os i to retninger:

Vi kan låne os til velfærd og efterlade gælden til vores børn og børnebørn eller tage ansvaret på os. Vi har valgt det sidste.

Med konkrete reformer har vi lagt et kontant langtidsbudget, som genskaber balancen mellem indtægter og udgifter, og sikrer vores fælles velfærd i fremtiden. Men reformerne gør mere end det. De gør os parate til at møde globaliseringen, frigør med sikkerhed de ekstra milliarder, vi skal bruge til uddannelse, til forskning, til sundhed. Så vi kan udvikle vores velfærd.

Med Dansk Folkeparti som den helt centrale medspiller har regeringen indgået en lang række vigtige aftaler, som både sikrer vækst og tryghed.

Regeringens politik og reformer skaber plads til 125.000 nye jobs i den private sektor. Jobs, der vil blive skabt, når reformerne og bedre tider sætter gang i en holdbar vækst.

Fremgangen efter krisen spirer frem. Forbrugerne er begyndt at genvinde tilliden til fremtiden. Virksomhederne får solgt flere varer. Eksporten stiger. Der er ved at komme gang i væksten. Ledigheden er faldet syv måneder i træk. Alene i sidste måned kom 4.000 danskere ud af arbejdsløshedskøen. Arbejdsløsheden *er* toppet på et niveau, der er 40.000 under, det alle frygtede. Den er lavere end på nogen måned, nogen uge, nogen dag, nogen timer under Nyrup-regeringerne.

2011 har været reformernes år.

Frihed er det bedste guld. Og frihed er det, jeg lægger til grund for al min gøren og laden i politik. Og derfor lægger jeg så stor vægt på økonomien i samfundet. For uden økonomisk frihed ingen personlig frihed.

Jeg vil et frit og trygt Danmark med økonomien i orden.

***

Med tilbagetrækningsreformen og regeringens økonomiske kurs er der et meget klart værdimæssigt skel i dansk politik.

Der er nogen, der mener, at de danskere, som tjener lidt mere end gennemsnittet, ikke har bidraget med så meget som en krone til vores fællesskab. Sådan ser jeg ikke på det. Vi har alle bidraget til at betale regningen for den økonomiske krise. Vi har ikke efterladt regningen til nogle få, men har løftet i flok. Det er solidarisk. Men udsagnet afslører et syn på danskerne, som er grundlæggende i modstrid med mit.

Det afslører en opfattelse af, at kun de, der modtager – eller står overfor – at modtage offentlige ydelser kan bidrage. Den opfattelse deler jeg ikke. Regningen for krisen er også blevet betalt af sygeplejersken, hjemmehjælperen og journalisten, som betaler lidt mere i skat. Regningen er betalt af den arbejdsløse, som ikke længere kan være på dagpenge i fire år, men fremover

kun to år. Også børnefamilien bidrager fordi de fremover har udsigt til en lidt mindre børnecheck. Og skolelæreren i 50'erne må gøre sit fordi vedkommende fremover først kan gå på efterløn som 61-årig mod 60 år i dag.

Jeg mener, at vi skal værdsætte bidraget fra danskeren, der går på arbejde hver dag og betaler sin skat – også selvom vedkommende er vellønnet. Vi skal vise vores anerkendelse overfor den selvstændige, der starter fra ingenting og ved flid og dygtighed skaber noget, som gavner hele samfundet. Vi skal respektere dem, der uddanner sig til høje stillinger. Fordi de skaber værdi for sig selv og hele Danmark.

Det er også en værdikamp, vi skal værne om.

***

Alle kampe har modstandere. Selvom jeg ville foretrække et folkestyre, der stod sammen i mødet med de store udfordringer, så er splittelsen mellem de ansvarlige, reformparate partier og de uansvarlige, reformangste partier til at tage at føle på.

De nødvendige og ansvarlige beslutninger er blevet mødt af et massivt kampagneapparat bestående af partier og organisationer, der er kendetegnet ved ulyst til forandring. Jeg vil betegne det som *'koalitionen af de uvillige'*.

Koalitionen holder stædigt fast i, at intet behøver at forandre sig. At vi kan fortsætte med at vandre ad den samme vej, som vi gjorde før krisen.

I min tale ved Folketingets afslutningsdebat i sidste uge forsøgte jeg at få et svar på, hvordan oppositionen har tænkt sig at løse Danmarks udfordringer. Sådant som vi har indrettet vores samfund i dag, bidrager vi hver især med mindre til den fælles kasse, end vi får tilbage. Det, vi betaler i skat, kan ikke dække alt det, vi får – fra vuggestue til plejehjem. Regnestykket hænger ikke sammen.

Derfor spurgte jeg Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti hvordan Danmark vil se ud, hvis regeringens reformer blev rullet tilbage.

Hvad ville der ske, hvis skatten blev sat op igen? – Så ville danskerne arbejde mindre.

Hvis dagpengeperioden blev forlænget? – Så ville ledigheden stige.

Hvis kontanthjælpsloftet, starthjælpen og 225-timers reglen blev afskaffet igen? – Så ville det for mange ikke kunne betale sig at arbejde.

Hvis vi undlader at gennemføre de reformer af tilbagetrækning, SU og fleksjob, som et flertal står bag? – Ja, så ville hverken penge eller arbejdskraft slå til.

Jeg fik aldrig noget svar. For Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har meldt sig ud af det politiske arbejde og står tilbage på sidelinjen med luftige planer, som ikke hænger sammen. Og hvad er der så tilbage, når man ikke selv har nogen politik?

Ja, tilbage er der kritik, kritik og kritik, men der kommer ingen svar. Ingen løsninger. Kun kritisk tale, som har til formål, at tale Danmark ned i et sort hul.

På denne Grundlovsdag, hvor jeg startede i historien, vil jeg gerne gøre det helt klart: Der findes ingen gratis omgang. Hverken i historien eller i fremtiden.

***

Netop på en Grundlovsdag er der god grund til at glæde sig over, at Danmark er et åbent og rummeligt samfund. Ikke pivåbent. Men åbent og rummeligt på en klog måde.

Det betyder, at vi stiller krav til mennesker, der vil hertil. Når man kommer til Danmark skal man bidrage til fællesskabet. Det fremmer integrationen. *Det er sund fornuft.*

Vi har et velfærdssamfund med høje sociale ydelser. Det gør os sårbare, når flere flytter hertil. Derfor vil vi stille krav om en vis tid i Danmark, før man får den fulde pakke. Man skal yde, før man kan nyde. *Det er sund fornuft.*

Vi stiller krav. Vi giver ansvar. Det er en del af den udstrakte frihed og de vide muligheder, vi har i Danmark.

Derfor vil vi ikke finde os i, at der er huller i Danmarkskortet. At der er områder, hvor danske værdier og normer er trængt. Hvor menneskers frihed dermed bliver trængt.

Jeg har besøgt ghettoer i Danmark. Jeg har talt med mennesker, der på egen krop har mærket, hvad det vil sige at være ufri. Mennesker som sætter pris på den frihed, vi tilbyder i Danmark. De mennesker skal vi lukke ind – ikke bare i vores samfund, men også i vores dagligdag – ja i vores hjerter. Deres liv og muligheder skal ikke begrænses af, at de bor i en ghetto, hvor nogen ligefrem bekæmper danske normer.

Det er baggrunden for den ambitiøse ghettostrategi, som blev aftalt i efteråret.

Vi vil åbne ghettoerne mod samfundet. Vi vil ikke have isolerede stenørkener, men levende og åbne bydele.

I december besøgte jeg nogle lokale drenge i Askerød – en af ghettoerne. Og en måned senere besøgte drengene mig på Marienborg. Jeg havde også inviteret flere virksomhedsledere.

For nyligt besøgte jeg igen drengene fra Askerød. Her talte jeg med Ali Mohammad Mahmoud. Ali har nu fået fritidsjob i Bilka. Det har nogle af hans kammerater også. Det er de glade for. Det er et kontant resultat af vores møder. Det er glædeligt.

Jeg fik flere positive historier med hjem fra Askerød. Bebyggelsens faste glarmester ringede for nylig til administrationen. Han undrede sig over, at han ikke længere blev kaldt ud for at skifte knuste ruder i området. ”Havde de skiftet leverandør?”, spurgte han bekymret. Nej, drengene i Askerød er bare holdt op med at knuse ruder og foretager sig i stedet noget fornuftigt.

Det er historier om denne, der giver håb i hverdagen og tro på fremtiden.

***

Lige siden en socialdemokratisk statsminister brød sit valgløfte om efterlønnen, har det været politisk børnelærdom på Christiansborg, at vælgerne ønsker tryghed. Og at tryghed er lig med ingen forandring. Men jeg tror ikke på vanetænkning. Og jeg tror slet ikke på, at tryghed for danskerne kan opnås ved at beholde alting, som det var engang. Tværtimod.

I min grundlovstale for ét år siden talte jeg om, hvordan kontraktpolitik blev opfattet som om, at intet måtte være anderledes. Jeg sagde også, at kontraktpolitik ikke handler om, at politikerne lover at være passive, men om, at danskerne skal kunne regne med, at politikerne vil gøre det rigtige. Det sidste år har vist, hvordan jeg ser på den sag. Jeg vil lave de nødvendige reformer, så vi kan sikre velfærd og skabe holdbar vækst i Danmark.

Gør vi ingenting, så er der for alvor grund til at være utrygge, for udfordringerne eksisterer stadig, selvom man lukker øjnene og nægter at åbne

dem. *Nej*, tryghed er at gå forlæns med åbne øjne og ikke baglæns i blinde ind i det uundgåelige.

Jeg er overbevist om, at danskerne ikke vil møde forandringen med nedbøjede hoveder og sorgfuldt sind med tanker om, hvordan det var engang. Vi er ikke bange for forandringer. Danskerne vil møde den selvvalgte forandring med optimisme, fordi vi er et fornuftigt folk.

Det skylder vi de danskere, der igennem årene har kæmpet for at gøre og bevare vores land frit, rigt og rimeligt. Det skylder vi også vores børn og børnebørn, så de forhåbentligt i fremtiden kan fejre grundlovsdag i et land, der ikke er gået i stå i, fordi frygten for forandringer vandt og fornuften tabte.

God grundlovsdag.

***